

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 147

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

57. évfolyam

2014. május 16.

Tartalom

II Közlemények

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

Európai Bizottság

2014/C 147/01	Eljárásindítás (Ügyszám M.7000 – Liberty Global/ Ziggo) ⁽¹⁾	1
2014/C 147/02	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.7145 – Veolia Environnement/Dalkia International) ⁽¹⁾	2

IV Tájékoztatások

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Európai Bizottság

2014/C 147/03	Euroátváltási árfolyamok	3
2014/C 147/04	A versenykorlátozó megállapodásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottság 2014. február 17-i ülésén megfogalmazott véleménye a C.39398. – VISA MIF ügyhöz kapcsolódó előzetes határozattervezetről – Előadó: Málta	4
2014/C 147/05	A meghallgató tisztviselő zárójelentése – VISA MIF (AT.39398)	5

HU

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg

2014/C 147/06	A Bizottság határozatának összefoglalója (2014. február 26.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárásról (AT.39398 – Visa MIF sz. ügy) (az értesítés a C(2014) 1199 végleges dokumentummal történt)	7
---------------	---	---

V Hirdetmények

A VERSENYPOLITIKA VÉGREHAJTÁSÁRA VONATKOZÓ ELJÁRÁSOK

Európai Bizottság

2014/C 147/07	Állami támogatás – Lett Köztársaság – SA.36612 (2014/C) (ex 2013/NN) számú állami támogatás – A Lettország által a Citadele és a Parex számára nyújtott, be nem jelentett állami támogatás – Felhívás észrevételek benyújtására az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése értelmében ⁽¹⁾	11
---------------	---	----

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Eljárásindítás

(Ügyszám M.7000 – Liberty Global/ Ziggo)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2014/C 147/01)

2014. május 8-án a Bizottság határozatot hozott, hogy eljárást indít a fent említett ügyben miután a bejelentett összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban a Bizottság komoly kételyeket állapított meg. Jelen eljárásindítás a vizsgálat második fázisát nyitja meg a bejelentett összefonódás tekintetében, azonban nincs kihatással az ügyben hozandó végső határozatra. A határozat a Tanács 139/2004/EK rendelete⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének c) pontján alapszik.

A Bizottság felkéri az érdekelt harmadik feleket, hogy esetleges észrevételeiket nyújtsák be a Bizottsághoz az említett összefonódás kapcsán.

Annak érdekében, hogy az észrevételeket az eljárás során teljes értékűen figyelembe lehessen venni, ezen közlemény megjelenését követő 15 napon belül az észrevételeknek el kell jutniuk a Bizottsághoz. Az észrevételek beküldhetők a Bizottsághoz faxon (+32 22964301) vagy postai úton az alábbi hivatkozási számmal M.7000 – Liberty Global/ Ziggo a következő címre:

European Commission (Európai Bizottság)
Directorate-General for Competition (Versenypolitikai Főigazgatóság)
Merger Registry (Fúziós Iktatási Osztály)
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o. (a továbbiakban: az összefonódás-ellenőrzési rendelet).

Bejelentett összefonódás engedélyezése
(Ügyszám M.7145 – Veolia Environnement/Dalkia International)
(EGT-vonatkozású szöveg)
(2014/C 147/02)

2014. május 7-én a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) a 32014M7145 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít on-line hozzáférést az európai uniós jogszabályokhoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

IV

(Tájékoztatók)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Euroátváltási árfolyamok ⁽¹⁾

2014. május 15.

(2014/C 147/03)

1 euro =

Pénznem	Átváltási árfolyam	Pénznem	Átváltási árfolyam		
USD	USA dollár	1,3659	CAD	Kanadai dollár	1,4845
JPY	Japán yen	139,17	HKD	Hongkongi dollár	10,5882
DKK	Dán korona	7,4644	NZD	Új-zélandi dollár	1,5786
GBP	Angol font	0,81520	SGD	Szingapúri dollár	1,7108
SEK	Svéd korona	8,9740	KRW	Dél-Koreai won	1 401,78
CHF	Svájci frank	1,2227	ZAR	Dél-Afrikai rand	14,1337
ISK	Izlandi korona		CNY	Kínai renminbi	8,5090
NOK	Norvég korona	8,1050	HRK	Horvát kuna	7,5910
BGN	Bulgár leva	1,9558	IDR	Indonéz rúpia	15 599,43
CZK	Cseh korona	27,440	MYR	Maláj ringgit	4,4064
HUF	Magyar forint	303,62	PHP	Fülöp-szigeteki peso	59,797
LTL	Litván litász/lita	3,4528	RUB	Orosz rubel	47,4450
PLN	Lengyel zloty	4,1792	THB	Thaiföldi baht	44,333
RON	Román lej	4,4328	BRL	Brazil real	3,0197
TRY	Török líra	2,8466	MXN	Mexikói peso	17,6440
AUD	Ausztrál dollár	1,4589	INR	Indiai rúpia	80,9842

⁽¹⁾ Forrás: Az Európai Központi Bank (ECB) átváltási árfolyama.

**A versenykorlátozó megállapodásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottság
2014. február 17-i ülésén megfogalmazott véleménye a C.39398. – VISA MIF üggyhöz
kapcsolódó előzetes határozattervezetről**

Előadó: Málta

(2014/C 147/04)

- (1) A tanácsadó bizottság egyetért a Bizottság által az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 101. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke értelmében a tanácsadó bizottsággal 2014. február 5-én közölt határozattervezetben megfogalmazott aggályokkal.
  - (2) A tanácsadó bizottság egyetért a Bizottsággal abban, hogy a Visa Europe-ot érintő eljárást az 1/2003/EK rendelet 9. cikkének (1) bekezdése szerinti határozattal le lehet zárni.
  - (3) A tanácsadó bizottság egyetért a Bizottsággal abban, hogy a Visa Europe által felajánlott kötelezettségvállalások megfelelőek, szükségesek és arányosak, és jogi erővel kötelezik a Visa Europe-ot.
  - (4) A tanácsadó bizottság egyetért a Bizottsággal abban, hogy – a Visa Europe által felajánlott kötelezettségvállalások tükrében – a Bizottság részéről nincs szükség további intézkedésre a Visa Europe-pal szemben, az 1/2003/EK rendelet 9. cikke (2) bekezdésének sérelme nélkül.
  - (5) A tanácsadó bizottság felkéri a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a vita során felmerülő további kérdéseket is.
  - (6) A tanácsadó bizottság javasolja véleményének az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét.
-

A meghallgató tisztviselő zárójelentése ⁽¹⁾**VISA MIF (AT.39398)**

(2014/C 147/05)

Bevezetés

(1) Az 1/2003/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 9. cikkének (1) bekezdése szerinti határozattervezet címzettje a Visa Europe Limited (a továbbiakban: Visa Europe) és kapcsolódik az AT.39398 – Visa MIF ügy eljárásának egy részéhez.

(2) 2008. március 6-án a 2006. november 28-i hivatalból indított vizsgálatot követően a Bizottság eljárást indított a „multilaterálisan egyeztetett bankközi díjak” (multilaterally agreed interchange fees, a továbbiakban MIF-ek) megállapításával kapcsolatban, amelyek automatikusan alkalmazandók az Európai Gazdasági Térségen (a továbbiakban: EGT) belül végzett olyan határokon átnyúló és bizonyos esetekben belföldi értékesítési helyeken végrehajtott műveletekre, amelyeket VISA márkájú bankkártyákkal végeznek.

(3) 2009-ben az első kifogásközlés után a Bizottság 2010. december 8-án elfogadta az 1/2003/EK rendelet 9. cikkének (1) bekezdése szerinti első határozatát, amely a Visa Europe-nak kötelezővé tett bizonyos kötelezettségvállalásokat az azonnali terhelésű fogyasztói bankkártya-ügyletekre alkalmazandó ⁽³⁾ régióon belüli és egyes belföldi MIF-ek tekintetében. A Bizottság folytatta a vizsgálatait a fogyasztói hitelkártyára vonatkozó MIF-ek tekintetében.

(4) 2012. július 31-én a Bizottság értesítette a Visa Europe-ot egy kiegészítő kifogásközlésről, amelyben lényegében kifejezte előzetes véleményét a Visa rendszer általi MIF-ek és VISA márkájú fogyasztói hitelkártyák által végrehajtott ügyletekre alkalmazandó bizonyos vonatkozó szabályok felállításáról, ahol a kereskedő az EGT-n belül tartózkodik, nem mentesülhet az EUMSZ 101. cikkének (1) bekezdésében, valamint az EGT-megállapodás 53. cikkének (1) bekezdésében foglalt tilalom alól.

Az ügyirathoz való hozzáférés

(5) 2012 augusztusában DVD-n biztosították a Visa Europe-nak az ügyirathoz való hozzáférést. További hozzáférés kérése: (1) a Bizottság által 2010-ben végzett elfogadó bankok felmérésének eredményei (a továbbiakban: elfogadókkal készített felmérés) és (2) 2008-ban a Bizottság szerződéses alapon készített tanulmányának dokumentumai a „kereskedők különböző fizetési módok elfogadásából származó költségeiről és előnyeiről” (a továbbiakban: költségtanulmány).

Az elfogadókkal készített felmérés hozzáféréséhez kialakított adatszoba

(6) A Visa Europe kérésével kapcsolatban a Versenypolitikai Főigazgatóság külön adatszobák felállítását javasolta, ami által a Visa Europe külső jogi tanácsadói, az elfogadókkal készített felmérés összefüggésében, az elfogadó bankoktól kapott anonimizált minőségi információkhoz, a külső gazdasági tanácsadói pedig csak a mennyiségi információkhoz kaptak hozzáférést. A Visa Europe külső jogi tanácsadói így hozzáférést kaptak 2013 januárjában az elfogadó bankok „határokon átnyúló elfogadásról” szóló információihoz.

(7) Az elfogadó bankok információinak fennmaradó részére való tekintettel azonban a Visa Europe nem értett egyet a Versenypolitikai Főigazgatósággal az adatszobához való hozzáférés feltételeire vonatkozó egyes szabályokkal kapcsolatban, és hozzám fordult a 2011/695/EU határozat 7. cikke értelmében. A Visa Europe a következőket kérte tőlem: a) fedjem fel a külső tanácsadóinak az elfogadókkal készített felmérésekben résztvevő bankok országait; b) módosítsam a szabályt, ami által külső jogi és gazdasági tanácsadók csak a vonatkozó minőségi és mennyiségi adatokhoz kaptak hozzáférést.

⁽¹⁾ A meghallgató tisztviselő egyes versenyjogi eljárásokban meglévő feladatáról és megbízatásáról szóló, 2011. október 13-i 2011/695/EU európai bizottsági elnöki határozat 16. és 17. cikke alapján (HL L 275., 2011.10.20., 29. o.) (a továbbiakban: 2011/695/EU határozat).

⁽²⁾ A Tanács 2002. december 16-i 1/2003/EK rendelete a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.).

⁽³⁾ Lásd a 2010. november 26-i zárójelentésem (HL C 79., 2011.3.12., 6. o.)

(8) Elutasítottam az a) kérelmet, mivel komoly kockázat volt arra, hogy az elfogadókkal készített felmérésben részt vevő bankok kilétére fény derülhet, ha a származási országukat hozzáférhetővé teszik. Továbbá a Visa Europe nem bizonyította, hogy azon bankok származási országára vonatkozó információk a védelemhez való jogának gyakorlásához elengedhetetlenek lettek volna. A b) kérelemmel kapcsolatban megállapítottam, hogy a Visa Europe külső jogi és gazdasági tanácsadói számára hozzáférhetővé kellene tenni az adatszobák valamennyi információját, mivel a javasolt korlátozott hozzáférés az ügyben nem tűnt indokoltnak a bizalmas adatok védelme érdekében, másrészt pedig a Visa Europe védelemhez való jogának szemszögéből fontos volt, hogy a gazdasági és jogi tanácsadók konzultáljanak egymással a hozzáférhetővé tett dokumentumokról.

A költségtanulmány dokumentumaihoz való hozzáférés

(9) A költségtanulmány dokumentumaihoz való hozzáférés megtagadásakor a Versenypolitikai Főigazgatóság úgy találta, hogy ezen iratok nem képezik részét a Bizottság aktájának, a kiegészítő kifogásközlésben nem használták ezeket, illetve nem támaszkodtak rájuk, valamint nem tartalmaztak tisztázó elemeket. Mivel azonban a költségtanulmány ajánlattételéhez szükséges dokumentáció a Visa Europe elleni eljárásra utalt, és tekintettel az ügyirathoz való hozzáférésről szóló közlemény⁽¹⁾ (8) bekezdésében található meghatározásra, arra a következtetésre jutottam, hogy a költségtanulmány dokumentumai a Bizottság aktájának részét képezik. Megjegyeztem azonban, hogy mindezen dokumentumok nem mindegyikét kell hozzáférhetővé tenni a Visa Europe számára. A Bizottság és szerződő partnerei közötti levelezés a szerződő partnerek munkájának értékeléséről és a tanulmány pénzügyi vonatkozásairól, a Bizottság és a felkért szakértők belső tanácskozásáról szóló levelezés, és más előzetes jellegű dokumentumok belső (nem hozzáférhető⁽²⁾) dokumentumoknak minősülnek.

A kiegészítő kifogásközlésre való válaszadás határideje

(10) 2013 februárjában a Visa Europe válaszolt a kiegészítő kifogásközlés részeire, miután a Versenypolitikai Főigazgatóság meghosszabbította az eredeti, tizenkét hetes válaszadási határidőt.

Kötelezettségvállalások

(11) 2013. május 10-én a Visa Europe benyújtotta kötelezettségvállalásait a Bizottság aggodalmainak eloszlátása érdekében. 2013. június 14-én a Bizottság közleményt tett közzé az 1/2003/EK rendelet⁽³⁾ 27. cikkének (4) bekezdésével összhangban és tizenhét választ kapott érdekelt harmadik felektől. A Visa Europe módosított kötelezettségvállalási javaslatot nyújtott be 2013 novemberében.

(12) A bizottsági határozattervezet a felajánlott kötelezettségvállalásokat négy évre kötelezővé teszi a Visa Europe számára. E határozat lényegében megállapítja, hogy semmilyen további intézkedés nem indokolható a Visa Europe által az EGT-n belül VISA márkájú fogyasztói bankkártyák használatával végzett műveletek esetében meghatározott MIF-ek, valamint a Visa Europe határokon átnyúló elfogadásra vonatkozó szabályai tekintetében.

(13) A javasolt kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos eljárás egyik részes felétől sem érkezett hozzám kérés vagy panasz⁽⁴⁾.

(14) Mindezek fényében megállapítom, hogy a felek eljárási jogainak hatékony gyakorlását tiszteletben tartották.

Kelt Brüsszelben, 2014. február 19-én.

Wouter WILS

⁽¹⁾ Bizottsági közlemény az EK-Szerződés 81. és 82. cikke, az EGT-megállapodás 53., 54. és 57. cikke, valamint a 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján folytatott eljárásokban a Bizottság aktájába való betekintés szabályairól (HL C 325., 2005.12.22., 7. o.).

⁽²⁾ Az iratbetekintésről szóló közlemény (12) bekezdése.

⁽³⁾ A Bizottság közleménye az 1/2003/EK tanácsi rendelet 27. cikkének (4) bekezdése értelmében az AT.39398 – VISA MIF ügyben (HL C 168., 2013.6.14., 22. o.).

⁽⁴⁾ A 2011/695/EU határozat 15. cikkének (1) bekezdése értelmében az 1/2003/EK rendelet 9. cikke szerinti kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos eljárásokban részt vevő felek eljárási jogaik hatékony gyakorlásának biztosítása érdekében az eljárás bármely szakaszában a meghallgató tisztviselőhöz fordulhatnak.

A Bizottság határozatának összefoglalója**(2014. február 26.)****az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárásról****(AT.39398 – Visa MIF sz. ügy)***(az értesítés a C(2014) 1199 végleges dokumentummal történt)***(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)**

(2014/C 147/06)

A Bizottság 2014. február 10-én határozatot fogadott el az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárásról. Az 1/2003/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ 30. cikkének rendelkezései alapján a Bizottság ezúton közlésezi a felek nevét, a határozat lényegét és a kiszabott büntetéseket, figyelembe véve a vállalkozások üzleti titkaik védelmére vonatkozó jogos érdekét.

(1) Az ügy a Visa Europe Limited (a továbbiakban: Visa Europe) azon multilaterálisan egyeztetett bankközi jutalékainak (multilaterally agreed interchange fees, a továbbiakban: MIF) meghatározását érinti, amelyek a régiókn belüli, egyes belföldi⁽²⁾ és a Visa Europe-on belüli, EGT-n kívüli⁽³⁾ értékesítési pontokon keresztül VISA fogyasztói hitelkártyákkal és VISA fogyasztói betéti kártyákkal lebonyolított tranzakciókra, valamint a határokon átnyúló elfogadásokra vonatkozó szabályokra alkalmazandók.

1. A VERSENNYEL KAPCSOLATOS ELŐZETES AGGÁLYOK

(2) A Bizottság 2009. április 3-i kifogásközlésében (a továbbiakban: a kifogásközlés) arra az előzetes értékelésre jutott, hogy a Visa Europe megsértette a Szerződés 101. cikkét és az EGT-megállapodás 53. cikkét a MIF-ek megállapításakor.

(3) 2010. december 8-án a Bizottság az 1/2003/EK rendelet 9. cikke szerinti határozatot fogadott el (a továbbiakban: kötelezettségvállalási határozat). A határozattal a Visa Europe számára négy éven keresztül jogilag kötelezővé váltak az alábbi kötelezettségvállalások: i) az eljárás tárgyát képező, azonnali terhelésű fogyasztói betéti kártyákkal bonyolított tranzakciókra alkalmazandó MIF-ek éves súlyozott átlagának 0,2%-ra történő maximalizálása, valamint ii) a hálózati szabályaira vonatkozó számos változtatás fenntartása és/vagy bevezetése.

(4) 2012. július 31-én kiadott kiegészítő kifogásközlésében (a továbbiakban: a kiegészítő kifogásközlés) a Bizottság ismét megfogalmazta és tovább pontosította kifogásait a fogyasztói hitelkártyákra vonatkozó multilaterális bankközi díjak (MIF-ek) tekintetében. A kiegészítő kifogásközlés az eljárás tárgyát az EGT területén található kereskedők vonatkozásában a régiók közti (vagy nemzetközi) MIF-ráták közvetlen alkalmazására is kiterjesztette, és előzetes értékelésében megállapította, hogy a Visa Europe által a határokon átnyúló elfogadásokra alkalmazott szabályok sértik a Szerződés 101. cikkét és az EGT-megállapodás 53. cikkét.

(5) A bankközi jutalékokat valójában a kereskedő bankja (a továbbiakban: elfogadó bank) fizeti a kártyatulajdonos bankjának (a továbbiakban: kibocsátó bank) az értékesítési helyen bankkártyával lebonyolított minden egyes tranzakció után. Amikor a kártyatulajdonos bankkártyát használ áruk vagy szolgáltatások kereskedőtől történő megvásárlására, a kereskedő valójában kereskedői díjat fizet elfogadó bankjának. Az elfogadó bank e díj egy részét megtartja (ez az elfogadó bank árrése), egy részt továbbad a kibocsátó banknak (ez a MIF), egy kis részt pedig a rendszer működtetőjének (ebben az esetben a Visának) fizet ki. A gyakorlatban a kereskedői díj nagyságát a MIF határozza meg.

⁽¹⁾ HL L 1., 2003.1.4., 1. o.

⁽²⁾ Jelenleg Belgiumban, Magyarországon, Izlandon, Írországon, Olaszországban, Luxemburgban, Máltán, Hollandiában és Svédországban.

⁽³⁾ Ezek olyan tranzakciók, amelyeket az EGT területén lévő kereskedőknél bonyolítanak le a Visa Europe területéhez tartozó, nem EGT-országokban kibocsátott Visa fogyasztói hitelkártyával. A Visa Europe területe az EGT-t, Andorrát, a Feröer szigeteket, Grönlandot, Izraelt, Monacót, San Marinót, Svalbard és Jan Mayen szigeteket, Svájcot, Törökországot és Vatikánvárost foglalja magába.

(6) Az előzetes értékelésben a Bizottság aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a MIF-ek céljukat és emellett hatáskukat tekintve is számottevően korlátozzák a versenyt az elfogadó piacokon a kereskedők és közvetetten azok fogyasztói kárára. A jelek szerint a MIF-ek azáltal, hogy valamennyi elfogadó bankra vonatkozó jelentős költséglemet hoztak létre, megnövelik azt a bázist, amely alapján az elfogadó bankok a kereskedői díjakat megállapítják. A Bizottság előzetes értékelése szerint a Visa Europe által alkalmazott MIF-ek objektív szempontból nem szükségesek. Az elfogadó piacokon érvényesülő korlátozó hatást tovább erősíti a MIF-ek által a hálózatra és a kibocsátó piacokra gyakorolt hatás, valamint más hálózati szabályok és gyakorlatok; közelebbről, a bankkártyák általános elfogadási kötelezettségére vonatkozó szabály, a megkülönböztetés tilalmának szabálya, a vegyítés⁽¹⁾, valamint az elfogadó piacoknak a határokon átnyúló elfogadásokat korlátozó szabályokból eredő szegmentációja⁽²⁾. A kifogásközlés és az előzetes értékelés szerint továbbá a MIF-ek nem teljesítik azokat a követelményeket, amelyek alapján a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdése szerint mentességet kaphatnának azért, mert lehetővé teszik a fogyasztók méltányos részesedését az e menteségből eredő előnyből.

(7) A Visa Europe rendszerében a határokon átnyúló elfogadásra egy olyan szabály vonatkozik, amely amelyek a tranzakció helye szerinti országra vonatkozó MIF-ek alkalmazását teszi kötelezővé. E szabály értelmében a más országban honos elfogadó bankoknak alapértelmezettként vagy országspecifikus MIF-eket, vagy régiók közti MIF-eket, vagy pedig a bejegyzett hazai MIF-et kell alkalmazniuk. A tranzakció helye szerinti országban működő, a Visa tagjai közé tartozó kibocsátó és elfogadó bankok eltérhetnek a belföldi MIF-ektől vagy az országspecifikus MIF-ektől, amennyiben alacsonyabb díjra vagy díjmentességre vonatkozó kétoldalú megállapodásokat kötnek. A más országban működő elfogadó bankok azonban hátrányba kerülhetnek, ha ilyen típusú kétoldalú megállapodás kívánnak kötni, mivel valószínűsíthetően nincsenek szoros kapcsolataik a helyi kibocsátó bankokkal. Azokban az országokban, ahol jelentős számban kötöttek belföldi elfogadó bankok részvételével ilyen kétoldalú szerződéseket, jellemzően magasabbak az országspecifikus vagy régióközi MIF-ek vagy a bejegyzett belföldi MIF-ek. E szabály egyúttal olyan területi és árkorlátozó szabálynak is minősül, amely megnehezíti az alacsonyabb MIF-et alkalmazó országokban működő elfogadó bankok számára, hogy olyan áron kínálják szolgáltatásaikat más országokban, amely tükrözi ezt az alacsonyabb MIF-szintet. A belső pénzforgalmi piac megvalósítása céljának fényében ez igen súlyos korlátozás, amely indokolatlannak tűnik. Az elfogadó bankok piacának e mesterséges felosztása károsítja a fogyasztókat, mivel a kereskedőknek magasabb díjat kell fizetniük az elfogadási szolgáltatásokért. A Bizottság ezért kiegészítő kifogásközlésében arra az előzetes álláspontra helyezkedett, hogy e szabály célja és tartalma a nemzeti piacok szegmentációjának fenntartása a piactalpés és a más országokban működő elfogadó bankok által gyakorolt árverseny korlátozása révén.

2. KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSI HATÁROZAT

(8) 2013. május 10-én a Bizottság versennyel kapcsolatos aggályainak eloszlására kötelezettségvállalásokat ajánlott fel az 1/2003/EK rendelet 9. cikkének megfelelően.

(9) 2013. június 14-án a Bizottság az 1/2003/EK rendelet 27. cikkének (4) bekezdése alapján értesítést tett közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában, amelyben összefoglalta az ügyet és a kötelezettségvállalásokat, valamint felhívta az érdekelt harmadik feleket, hogy a közzétételétől számított egy hónapon belül nyújtsák be az értesítésre vonatkozó észrevételeiket. 2013. augusztus 30-án a Bizottság tájékoztatta a Visa Europe-ot az érdekelt harmadik felek észrevételeiről, melyek az értesítés közzétételét követően érkeztek meg. 2013. november 5-én a Visa Europe felülvizsgált kötelezettségvállalásokat nyújtott be.

⁽¹⁾ A bankkártyák általános elfogadási kötelezettségére vonatkozó szabály a VISA rendszerének részét képező szabály, amely arra kötelezi a valamely márkajelzésű (pl. VISA, VISA Electron vagy V PAY) kártyával eszközölt kifizetések elfogadására vonatkozó szerződést kötő kereskedőket, hogy az adott márkajelzéshez tartozó, vagy a márkajelzésen belül az adott típusba tartozó, megfelelő módon bemutatott valamennyi kártyát megkülönböztetés nélkül és a kibocsátó bank személyére való tekintet nélkül elfogadják. A megkülönböztetés tilalmának szabálya a VISA rendszerének részét képező szabály, amely kizárja, hogy a kereskedők felirat alkalmazzanak a VISA, VISA Electron vagy VPAY bankkártyákkal végrehajtott tranzakciókra, kivéve, ha a helyi jogszabályok kifejezetten lehetővé teszik a kereskedők számára felár alkalmazását. A vegyítés olyan gyakorlat, amely során az elfogadó bankok a kereskedőknek az ugyanazon fizetési rendszerhez tartozó különböző bankkártyák (pl. VISA hitelkártyákat és betéti kártyák), illetve a különböző bankkártya-rendszerekhez tartozó bankkártyák (pl. VISA és MasterCard hitelkártyák) elfogadása esetén azonos kereskedői díjat számítanak fel. Az előzetes értékelés szerint e szabályok és gyakorlatok miatt a kereskedők kevésbé képesek korlátozni a Visa Europe tagjait együttes piaci erejüknek a MIF-ek révén történő érvényesítésében, így ezek is megerősítik a MIF versenyellenes hatásait.

⁽²⁾ A határokon átnyúló elfogadás az elfogadó bankok azon tevékenysége, amelynek célja olyan elfogadó kereskedőkkel való szerződés-kötés, amelyek az elfogadó bank székhelyétől eltérő EGT-országban működnek.

(10) Az 1/2003/EK rendelet 9. cikke szerinti, 2014. február 26-án kelt határozatával a Bizottság e kötelezettségvállalásokat négy évre kötelezővé tette a Visa Europe számára. A kötelezettségvállalások legfontosabb tartalmi elemeit az alábbiakban foglaljuk össze.

- a) A Visa Europe vállalja, hogy a kötelezettségvállalási határozatról szóló értesítéstől számított két hónapot követően 0,3 %-ra korlátozza a fogyasztói hitelkártyáival lebonyolított tranzakciókra alkalmazandó, EGT-n belüli MIF-ek éves súlyozott átlagát.
- b) A korlát a kötelezettségvállalásokra vonatkozó határozatról szóló értesítéstől számított két hónapot követően minden egyes olyan EGT-országban is alkalmazandó lesz, amely vonatkozásában a Visa Europe közvetlenül határoz meg egyedi belföldi fogyasztói hitelkártyára érvényes MIF-rátákat, valamint azokban az EGT-országokban, ahol más MIF-ek hiányában az EGT-n belüli hitelkártyára érvényes MIF-rátákat alkalmaznak a belföldi tranzakciókra.
- c) A Visa Europe annak biztosítására is javaslatot tett, hogy 2015. január 1-jétől:
- a MIF hitelkártyákra vonatkozó, 0,3 %-os felső határ valamennyi a Visa Europe által meghatározott MIF-re is érvényes lesz az olyan tranzakciók vonatkozásában, amelyeket az EGT területén lévő kereskedőknél bonyolítanak le a Visa Europe területéhez tartozó, nem EGT-országokban⁽¹⁾ kibocsátott Visa fogyasztói hitelkártyával (Visa Europe területén belüli nem EGT-hitelkártyára érvényes MIF-ek); valamint
  - a MIF betéti kártyákra vonatkozó, 0,2 %-os felső határ valamennyi a Visa Europe által meghatározott MIF-re is érvényes lesz az olyan tranzakciók vonatkozásában, amelyeket az EGT területén lévő kereskedőknél bonyolítanak le a Visa Europe területéhez tartozó, nem EGT-országokban kibocsátott Visa fogyasztói betéti kártyával (Visa Europe területén belüli nem EGT-országbeli betéti kártyákra érvényes MIF-ek).
- d) A Visa Europe vállalja, hogy 2015. január 1-jétől módosítja a határon átnyúló elfogadásokra vonatkozó szabályait, hogy bizonyos feltételek mellett lehetővé teszi a más országban működő elfogadó bankok számára, hogy bizonyos feltételek mellett vagy a kereskedő országában érvényes belföldi betéti kártya vagy belföldi hitelkártya MIF-et kínáljanak, vagy a 0,2 %-os MIF-rátát alkalmazzák a fogyasztói betéti kártyával, illetve a 0,3 %-os MIF-rátát a fogyasztói hitelkártyával végrehajtott tranzakciókra.
- e) A Visa Europe vállalja, hogy folytatja további átláthatósági intézkedések végrehajtását. A Visa Europe különösen a következőket vállalja:
- olyan szabályt vezet be, amely az elfogadó bankok számára kötelezővé teszi, hogy a kereskedők részére adminisztrációs díj fejében „MIF plusz plusz” alapon árazott kereskedői díjat kínáljon (más szóval erre irányuló kérés esetén az elfogadó bank köteles szerződéseiben és számláiban a kereskedői díjat egyértelműen három összetevőre bontani, nevezetesen a MIF-re, az összes többi, alkalmazandó fizetési rendszeri díjra, valamint az elfogadó bank jutalékára. A Visa Europe kötelezni fogja az elfogadó bankokat, hogy ezt a szabályt a Visa Europe kötelezettségvállalási határozatról történő értesítését követő 12 hónapon belül hajtsák végre minden új megállapodásra, illetve 18 hónapon belül a meglévő szerződésekre vonatkozóan;
  - az átláthatóság és a díjak összehasonlíthatóságának elősegítése érdekében egyszerűsíti a Visa Europe által meghatározott MIF-ek szerkezetét, és ennek keretében legalább 25 %-kal csökkenti a díjkategóriák számát.

(11) A Visa Europe ellenőrző megbízottat nevez ki, aki ellenőrzi, hogy a Visa Europe teljesíti-e a kötelezettségvállalásokat. A kinevezés előtt a Bizottság jogosult a javasolt megbízott személyének jóváhagyására vagy elutasítására.

(12) A kötelezettségvállalások a Visa Europe kötelezettségvállalási határozatról történő értesítésének időpontjától számított négy évig lesznek hatályban.

(13) A kötelezettségvállalások alapján a multilaterális bankközi díjak súlyozott átlagára alkalmazandó küszöböt megvizsgálták a kereskedő-semlegességi teszt fényében. A határozat megállapította, hogy a kötelezettségvállalások megfelelőek és szükségesek ahhoz, hogy kezeljék a kifogásközlésekben és a kiegészítő kifogásközlésről szóló értesítésben azonosított aggályokat, de nem aránytalanok.

⁽¹⁾ A Visa Europe területe az EGT-t, Andorrát, a Feröer szigeteket, Grönlandot, Izraelt, Monacót, San Marinót, Svalbard és Jan Mayen szigeteket, Svájcot, Törökországot és Vatikánvárost foglalja magába.

(14) A versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottság 2014. február 17-én kedvező véleményt adott ki a határozat elfogadásáról. 2014. február 19-én a meghallgatási tisztviselő közzétette zárójelentését.

(15) A határozat lezárta az eljárást a Visa Europe Limited (a továbbiakban: Visa Europe) által az EGT-n belüli, multilaterálisan egyeztetett bankközi hitelkártya-jutalékok, a Visa Europe által megállapított belföldi hitelkártya-MIF-ek, a Visa Europe-en belüli, EGT-n kívüli hitelkártya- és betétikártya-MIF-ek, valamint a Visa Europe által a határokon átnyúló elfogadás esetében alkalmazandó MIF-re vonatkozóan érvényesített szabály tekintetében.

(16) A határozat ugyanakkor nem vonatkozik a Visa Inc. és a Visa International Service Association által meghatározott MIF-ekre; ezekre vonatkozóan a Bizottság tovább folytatja a vizsgálatot.

V

(Hirdetmények)

A VERSENYPOLITIKA VÉGREHAJTÁSÁRA VONATKOZÓ ELJÁRÁSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

ÁLLAMI TÁMOGATÁS – LETT KÖZTÁRSASÁG

SA.36612 (2014/C) (ex 2013/NN) számú állami támogatás – A Lettország által a Citadele és a Parex számára nyújtott, be nem jelentett állami támogatás

Felhívás észrevételek benyújtására az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése értelmében

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2014/C 147/07)

2014. április 16-án kelt levelével, amelynek hiteles nyelvi változata megtalálható ezen összefoglaló végén, a Bizottság értesítette a Lett Köztársaságot arról, hogy a fent említett támogatással kapcsolatosan az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról határozott.

Az érdekeltek a bizottsági eljárás tárgyát képező támogatásra vonatkozó észrevételeiket az alábbi összefoglaló és az annak végén található levél közzétételét követő tíz munkanapon belül tehetik meg az alábbi címen:

European Commission
Directorate-General for Competition
State aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Fax +32 22961242

Az észrevételeket a Bizottság továbbítja a Lett Köztársaságnak. Az észrevételek benyújtói kérésüket megindokolva, írásban kérhetik adataik bizalmas kezelését.

ÖSSZEFOGLALÓ

Az eljárás

1. A Bizottság 2010. szeptember 15-én jóváhagyta az AS Parex banka szerkezetátalakítási tervét⁽¹⁾. A szerkezetátalakítási terv az AS Parex banka eszközeinek az AS Citadele és az AS Reverta⁽²⁾ között történő felosztásáról rendelkezett. A Bizottság 2012. augusztus 10-én jóváhagyta a szerkezetátalakítási terv jóváhagyásáról szóló határozatban foglalt három kötelezettségvállalás néhány módosítását⁽³⁾.

2. A Bizottság a jóváhagyott szerkezetátalakítási terv és a kapcsolódó kötelezettségvállalások nyomán követése keretében megállapította, hogy ezen időponttól kezdődően a Lettország által nyújtott támogatások meghaladják a Bizottság által előzetesen jóváhagyott támogatási intézkedéseket.

⁽¹⁾ A Bizottság 2011/364/EU határozata (HL L 163., 2011.6.23., 28. o.).

⁽²⁾ A rossz bank a 2010. augusztus 1-jei eszközfelosztást követően eredetileg megtartotta a Parex banka nevet, majd 2012 májusában „AS Reverta” cégnéven jegyeztette be magát.

⁽³⁾ A Bizottság 2013/C 273/01 határozata (HL C 273., 2013.9.21., 1. o.).

Az intézkedések leírása

3. A Bizottsághoz benyújtott dokumentumok alapján úgy tűnik, hogy Lettország a következő intézkedéseket hajtotta végre a Bizottság előzetes értesítése nélkül:
  - i. 2009. május 22-én Lettország járulékos (Tier 2) tőkének minősülő, hétéves futamidejű alárendelt kölcsönt nyújtott az AS Parex bankának – ez a futamidő meghaladja a Bizottság által az állami támogatásra vonatkozó szabályok keretében jóváhagyott ötéves maximális futamidőt.
  - ii. 2013. június 27-én Lettország az AS Citadele banka kérésére további 18 hónappal meghosszabbította ugyanezen alárendelt kölcsön még esedékes részének a futamidejét.
  - iii. Lettország 2011 óta a Bizottság által – annak 2010. szeptember 15-i határozatában – jóváhagyott maximális korlátot meghaladó likviditási támogatást nyújt az AS Revertának.
4. Ezenfelül Lettország a jelek szerint nem teljesítette az AS Citadele banka vagyongazdálkodási üzletágának a megadott határidőig történő értékesítésére vonatkozó kötelezettségvállalását.

Az intézkedések értékelése

5. Az AS Parex banka, illetve később az AS Citadele banka és az AS Reverta a Bizottság által az állami támogatásokra vonatkozó szabályok keretében jóváhagyott támogatási intézkedéseken felül további támogatásokat kapott Lettországtól.
  6. Mivel:
    - i. a jóváhagyott támogatási intézkedésekhez viszonyítva mind az alárendelt kölcsön eredeti hétéves futamideje és futamidejének meghosszabbítása, mind a fokozott likviditási támogatás egyértelműen további előnyöket biztosít, és így (mivel a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében előírt összes többi feltétel továbbra is teljesül) kiegészítő támogatásnak minősül; és
    - ii. e kiegészítő támogatási intézkedésekről nem tájékoztatták a Bizottságot, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy e három intézkedés jogellenes támogatásnak minősül.
  7. A Bizottság megjegyzi, hogy a jelenleg rendelkezésre álló információk szerint Lettország nem hozott fel érveket az alárendelt kölcsönök eredeti hétéves futamideje, illetve e futamidők 18 hónappal történő meghosszabbítása formájában nyújtott támogatás összeegyeztethetőségének igazolására.
  8. A Bizottság továbbá megjegyzi, hogy Lettország nem hozott fel érveket az AS Revertának kiegészítő likviditási támogatás formájában nyújtott támogatás összeegyeztethetőségének igazolására sem.
  9. Lettország megerősítette, hogy a vagyongazdálkodási üzletágot valóban nem értékesítették az előírt határidőn belül. Ez a Parexről szóló végleges határozat rendelkezéseinek megszegését jelenti, ezért a nyújtott támogatással való visszaélésnek minősül.
  10. A Bizottság a fent ismertetett jogellenes támogatás tekintetében megállapítja, hogy a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján kétségszerűen azoknak a belső piaccal való összeegyeztethetősége. A Bizottság ezért úgy határozott, hogy megindítja a 659/1999/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdése és 4. cikkének (4) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást.
  11. A Bizottság ezenfelül megállapítja, hogy a vagyongazdálkodási üzletág értékesítésére vonatkozó kötelezettségvállalás megszegése támogatással való visszaélésnek minősül. A Bizottság ezért úgy határozott, hogy megindítja a 659/1999/EK rendelet 16. cikke szerinti hivatalos vizsgálati eljárást is.
- A 659/1999/EK tanácsi rendelet 14. cikkével összhangban valamennyi jogellenes támogatás visszakövetelhető a kedvezményezettől.

A LEVEL SZÖVEGE

The Commission wishes to inform Latvia that, having examined the information supplied by your authorities on the aid referred to above, it has decided to initiate the procedure laid down in Article 108(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union (“the Treaty”).

1. PROCEDURE

(1) On 10 November 2008 Latvia notified to the Commission a package of State aid measures in favour of AS Parex banka (“Parex banka”), designed to support the stability of the financial system. The Commission approved those measures on 24 November 2008⁽¹⁾ (“first rescue Decision”) based on Latvia’s commitment to submit a restructuring plan for Parex banka within six months.

(2) Following requests from Latvia, the Commission approved two sets of changes to the aid measures concerning Parex banka, the first on 11 February 2009⁽²⁾ (“second rescue Decision”) and the second on 11 May 2009⁽³⁾ (“third rescue Decision”).

(3) On 11 May 2009 Latvia notified a restructuring plan for Parex banka. By decision of 29 June 2009⁽⁴⁾ the Commission came to the preliminary conclusion that the notified restructuring measures constituted State aid to Parex banka and expressed its doubts that such aid could be found compatible. As a result the Commission decided to initiate the procedure laid down in Article 108(2) of the Treaty and required Latvia to provide information needed for the assessment of the compatibility of the aid.

(4) Between 11 May 2009 and 15 September 2010, several information exchanges and discussions occurred between Latvia and the Commission concerning the restructuring plan for Parex banka. Latvia provided information and clarifications on several occasions throughout the investigation procedure, and the restructuring plan of Parex banka was also updated six times.

(5) On 1 August 2010, some assets of Parex banka were transferred to a newly established so-called “good bank” named AS Citadele banka (“Citadele”), in line with the restructuring plan. The restructuring plan envisaged a split of Parex banka into Citadele, which would take over all core assets and some non-core assets⁽⁵⁾, and a so-called “bad bank” (“Reverta”⁽⁶⁾) which kept the remaining non-core and non-performing assets.

(6) By decision of 15 September 2010⁽⁷⁾ (“the Parex Final Decision”), the Commission approved the restructuring plan of Parex banka, based on a commitment paper submitted by the Latvian authorities on 3 September 2010.

(7) On 10 August 2012, at the request of the Latvian authorities, the Commission approved amendments to three commitments included in the Parex Final Decision (“the Amendment Decision”⁽⁸⁾). Those amendments: 1) extended the disposal deadline for the CIS loans⁽⁹⁾ until 31 December 2014; 2) increased the limit of minimum capital adequacy requirements allowed for Citadele at the level of the bank and the group before the asset remuneration described in the Parex Final Decision would be triggered; and 3) allowed carry-over of previous years’ unused caps on lending, whilst respecting market share caps.

(8) On 1 October 2013 Latvia notified a requested for a further amendment of the Parex Final Decision, asking for the postponement of the divestment deadline for one of the divisions of Citadele, the Wealth Management Business⁽¹⁰⁾. While analysing Latvia’s submissions in support of that amendment request, the Commission identified aid that had been granted by Latvia over and beyond the aid measures already approved by the Commission.

(9) Between [...] ^(*) and 4 March 2014, several information exchanges have taken place between Latvia and the Commission with regard to the additional aid measures. Latvia submitted information and documents on 30 October 2013, 31 January 2014 and 4 March 2014 (including a revised restructuring plan of Parex banka).

(1) Commission Decision NN 68/2008, OJ C 147, 27.6.2009, p. 1.

(2) Commission Decision NN 3/2009, OJ C 147, 27.6.2009, p. 2.

(3) Commission Decision N 189/2009, OJ C 176, 29.7.2009, p. 3.

(4) Commission Decision C 26/2009 (ex N 189/2009), OJ C 239, 6.10.2009, p. 11.

(5) In particular, performing loans to borrowers located in the Commonwealth of Independent States, the Lithuanian subsidiary, branches in Sweden and Germany and the wealth management business, with the latter including the Swiss subsidiary.

(6) The bad bank initially kept the name of Parex banka after the split that took place on 1 August 2010, but has been registered since May 2012 under the corporate name “AS Reverta”.

(7) Commission Decision C 26/2009, OJ L 163, 23.6.2011, p. 28.

(8) Commission Decision SA.34747, OJ C 273, 21.9.2013, p. 1.

(9) Meaning loans to borrowers located in the Commonwealth of Independent States.

(10) The Wealth Management Business consists of the private capital management sector of Citadele, asset management subsidiaries and AP Anlage & Privatbank AG, Switzerland.

(*) Confidential information.

(10) Since 11 November 2013, the Commission has also received monthly updates regarding Latvia's progress in selling Citadele, a process it began in October 2013.

(11) The Latvian authorities have informed the Commission that for reasons of urgency they exceptionally accept that this Decision is adopted in the English language.

2. DESCRIPTION

2.1. The undertaking concerned

(12) Parex banka was the second-largest bank in Latvia with total assets of LVL 3,4 billion (EUR 4,9 billion) as of 31 December 2008. It was partially nationalised in November 2008.

(13) In April 2009, the European Bank for Reconstruction and Development ("EBRD") acquired 25 % of the share capital of Parex banka plus one share. Following the split of Parex banka into a good bank and a bad bank in 2010 along with subsequent changes in the shareholding structure, the shareholders of Citadele are now Latvia (75 %) and the EBRD (25 %), while the shareholders of Reverta are Latvia (84,15 %), the EBRD (12,74 %) and others (3,11 %).

(14) A detailed description of Parex banka up to the time of the Parex Final Decision can be found in recitals 11 to 15 of that decision. Parex banka was authorised to receive a series of aid measures (including liquidity support, guarantees and recapitalisation and asset relief measures) which are specified in the Parex Final Decision. Those measures were approved by the Commission in the first, second and third rescue Decisions (the "Rescue Decisions") and the Parex Final Decision.

2.2. The aid measures approved for Citadele and Reverta

(15) The restructuring plan approved by the Commission with the Parex Final Decision provided that the rescue aid previously approved by the Commission was to be extended over the restructuring period and split between Citadele and Reverta. The Parex Final Decision also approved additional restructuring aid for Reverta and Citadele. It also laid down a utilisation mechanism for the aid which had been provisionally approved through the Rescue Decisions after Parex banka was split, in regard to:

- a) liquidity support in the form of State deposits for both Citadele and Reverta ⁽¹⁾;
- b) State guarantees on liabilities of Citadele and Reverta ⁽²⁾;
- c) a State recapitalisation for Reverta and Citadele ⁽³⁾; and
- d) an asset relief measure for Citadele ⁽⁴⁾.

2.3. The commitments given by Latvia in the Parex Final Decision and the Amendment Decision

(16) In order to enable the Commission to find the restructuring aid compatible with the internal market Latvia provided commitments to ensure full implementation of the restructuring plan and limit distortions of competition that result from the restructuring aid ("the commitments").

(17) The main commitments regarding Citadele are described in recitals 73 to 83 of the Parex Final Decision. They include: a commitment to divest the CIS loans; a commitment to divest the Wealth Management Business within fixed deadlines (one which applied to divestment by Citadele itself and another which applied to divestment under the control of a Divestment Trustee); the preservation of viability, marketability and competitiveness; a hold-separate obligation in relation to the Wealth Management Business; a commitment to sell Citadele within a fixed deadline; caps on new lending and deposits in the Baltic countries; caps on the deposits in the German and Swedish branches; no increase in the number of branches; remuneration in respect of the asset relief measure; an acquisition ban; and a ban on making new CIS loans.

(18) The main commitments regarding Reverta are described in recitals 84 to 87 of the Parex Final Decision. They include commitments that there would be no new activities; there would be a wind-down or divestment of activities; and a cap on the total amount of capital that would be provided by Latvia in whatever form.

(19) Recitals 88 to 93 of the Parex Final Decision describe the commitments jointly applying to Reverta and Citadele. They provide for: a dividend and coupon ban; a ban on any reference to State support in advertising; a separation between Citadele and Reverta; and the appointment of Monitoring and Divestiture Trustees.

⁽¹⁾ Recitals 55-57 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ Recitals 58-61 of the Parex Final Decision.

⁽³⁾ Recitals 62-68 of the Parex Final Decision.

⁽⁴⁾ Recitals 69-70 of the Parex Final Decision.

(20) As recalled in recital 16, the Commission subsequently amended three of the commitments applicable to Citadele under the Parex Final Decision. That approval was based on new commitments undertaken by Latvia and Citadele to compensate for any distortion of competition.

2.4. The additional measures implemented by Latvia for Parex banka, Citadele and Reverta

(21) Based on the report submitted on 29 August 2013 by the Monitoring Trustee⁽¹⁾ and based on documents and information submitted by Latvia since October 2013, it appears that Latvia has put into effect the following measures without prior notification to the Commission:

- (i) on 22 May 2009, Latvia granted to Parex banka a subordinated loan of LVL 50,27 million (qualifying as Tier 2 capital) with a maturity of seven years (i.e. until 21 May 2016). The duration of that subordinated loan exceeds the maximum five-year maturity set in first rescue Decision and confirmed in the Parex Final Decision;
- (ii) on 27 June 2013, Latvia granted Citadele an additional 18-month extension of the maturity for an amount of LVL 37 million of subordinated debt (out of the total of LVL 45 million held by Latvia at that time)⁽²⁾. Table 1 gives an overview of the subordinated debt maturity changes, as of 31 December 2013. Latvia did not notify the extension of the maturity of that subordinated debt to the Commission;

Table 1

Issuer	Principal (LVL million)	Maturity approved by the Parex Final Decision	Maturity date throughout the restructuring period	Extended Maturity (granted in 2013)
LPA ⁽³⁾	7,87	May 2014 (five years starting from 2009)	8.8.2016	—
LPA	37,34		21.5.2016	20.12.2017
[...]	[...]		[...]	[...]
Total	50,27			

- (iii) in addition, since 2011 Latvia has provided Reverta with liquidity support in excess of the maximum limit set and approved by the Commission in the Parex Final Decision, both for the base case and for the worst case scenario (presented in Table 2⁽⁴⁾). The actual amounts of liquidity support from which Reverta has benefited were communicated by the Latvian authorities through the revised restructuring plan submitted in January 2014 and are reflected in Table 3:

Table 2

Liquidity caps for Reverta as reflected in the Parex Final Decision

LVL million	1.8.10	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13
Base case	458	446	419	349	315
Best case	458	446	419	356	322
Worst case	458	446	419	344	307

⁽¹⁾ The Monitoring Trustee was appointed through a Mandate signed by Reverta, Citadele and the Latvian authorities on 28 February 2011. The Monitoring Trustee has submitted bi-annual monitoring reports covering the preceding semester, starting with the one ending 31 December 2010.

⁽²⁾ Following the split of Parex banka, Citadele was established on 1 August 2010. The Parex Final Decision approved the transfer to Citadele of all of the subordinated loans previously granted to Parex banka. No Tier 2 capital was provided to Parex banka by Latvia at the time of the split or could have been provided by Latvia after the split.

On 3 September 2009 the EBRD agreed to refinance part of the subordinated loan previously granted by Latvia to Parex banka. As of 31 December 2009 the subordinated loans granted by Latvia to Parex banka amounted to LVL 37 million, while the subordinated loan granted by the EBRD amounted to LVL 13 million.

At the time of the split Latvia took over LVL 8 million out of the LVL 13 million subordinated loan held by the EBRD. As of 1 August 2010, the total amount of subordinated loans held by Latvia was LVL 45 million (with different maturities), while that held by the EBRD was LVL 5 million.

⁽³⁾ The Latvian Privatisation Agency, owned by Latvia.

⁽⁴⁾ That information is contained in Table 6 of the Parex Final Decision.

Table 3

Actual amounts of liquidity from which Reverta has benefited

Outstanding of liquidity support					
	1.8.10	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13
LVL million	446,32	446,32	427,82	384,86	362,52

In light of those developments and findings, the Commission has asked Latvia to provide additional information and explanations.

(22) Latvia has confirmed through the submissions set out in recital 9 that those additional measures have already been put into effect.

2.5. The breach of the commitment to divest the Wealth Management Business of Citadele

(23) Latvia has failed to comply with its commitment to divest the Wealth Management Business of Citadele by 30 June 2013 without a Divestiture Trustee, or by 31 December 2013 with a Divestiture Trustee, which was recorded in the Parex Final Decision⁽¹⁾. Therefore that commitment to divest the Wealth Management Business by those deadlines has been breached.

3. POSITION OF THE LATVIAN AUTHORITIES**3.1. On the un-notified maturity extensions of the subordinated debt**

(24) In its submissions of information regarding the un-notified aid which are mentioned in recital 9, as well as in the revised restructuring plan, the Latvian authorities submit that the Commission had been informed of the possibility of the maturity extension of the subordinated debt on a number of occasions. In consequence, Latvia considers that the longer maturity of the subordinated debt does not entail un-notified State aid.

(25) More specifically, Latvia expresses the view that:

- (i) the Commission had been informed of the possibility of the maturity extension of the subordinated debt on a number of occasions, as it was expressly referred to in the restructuring plan and the reports of the Monitoring Trustee;
- (ii) according to the final version of the restructuring plan, it was not planned that the subordinated debt would be fully repaid by 2017. In addition, the restructuring plan assumed when determining the eligible capital for calculating capital adequacy that the maturity of the subordinated financing would be extended to avoid suffering from a 20 % amortisation rate starting from the fifth year and until maturity;
- (iii) in line with those provisions, the Parex Final Decision provided that the subordinated loans were expected to mature in the period 2015-18, thus envisaging a prospective extension of the subordinated debt⁽²⁾;

(26) Moreover, Latvia has argued that the payment by Citadele of interest rates in excess of market conditions allays any State aid concerns that could exist.

(27) Finally, Latvia notes that discussions [...] are currently being held [...].

3.2. Regarding the un-notified liquidity support granted to Reverta

(28) Latvia explained that it provided Reverta with liquidity in excess of the support limits in the Parex Final Decision because the deposits from the State were not transformed into capital support by capitalising the principal of State treasury deposits to the extent that had been envisaged in that Decision. That transformation did not occur because after Reverta's banking licence had been revoked the relevant Latvian legislation no longer required statutory capital to be maintained. The Parex Final Decision had mentioned capitalising LVL [40-110] million of principal in the base case, whereas in fact only LVL 12,4 million of principal was capitalised.

(29) Latvia argues that capitalising less principal benefitted the State because:

- (iv) Latvia receives interest on liquidity aid but has no income from capital aid;
- (v) Latvia remains a senior secured creditor rather than junior equity holder, which ensures higher recoverability of funds in case of insolvency or liquidation, given that the State Treasury will have priority towards proceeds collectable within the insolvency process;

⁽¹⁾ See recital 73 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ In that respect, Latvia points to recital 148 of the Parex Final Decision.

- (vi) the capital invested as Tier 1 will not be recovered by the State⁽¹⁾; and
- (vii) there is more burden-sharing by legacy minority stakeholders as a result of interest payments by Reverta to the State.

3.3. Regarding the breach of the commitment for Wealth Management Business divestment

(30) Latvia states that the return of Citadele as a stand-alone entity to the private sector would have been put at risk if Citadele had divested the Wealth Management Business by 30 June 2013 as foreseen in the restructuring plan of 2010 or, in any event before Latvia had divested its stake in Citadele. Latvia claims that Citadele without the Wealth Management Business has no viable business model.

(31) The Latvia has therefore requested the Commission to amend the Parex Final Decision in order to allow Citadele to retain the Wealth Management Business until after the entire bank passes to the private sector.

(32) Such a request was first made in August 2012 in discussions between Latvia and the Commission before the Amendment Decision was taken. During those discussions the Latvian authorities ultimately decided not to request an extended deadline for divesting the Wealth Management Business.

4. ASSESSMENT

(33) Pursuant to Article 13(1) in conjunction with Article 4(4) of Council Regulation (EC) No 659/1999 of 22 March 1999 laying down detailed rules for the application of Article 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union⁽²⁾ the Commission may open a formal investigation procedure if it finds that doubts are raised as to the compatibility with the internal market of an unlawful aid measure⁽³⁾.

4.1. Existence of unlawful aid

(34) Article 107(1) of the Treaty provides that, save as otherwise provided in the Treaty, any aid granted by a Member State or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods is in so far as it affects trade between Member States, be incompatible with the internal market.

(35) As described in recital 21, Parex banka and subsequently Citadele and Reverta have obtained measures from Latvia in addition to the aid measures examined in the Rescue Decisions and the Parex Final Decision.

(36) **With regard to the subordinated debt**, the fact that such a measure contains State aid was established in the first rescue Decision, when the Commission approved the issuance of subordinated debt with five years maturity as a compatible aid measure. The Commission decided at that time that a market economy investor would not have granted subordinated debt with a five-year maturity⁽⁴⁾.

(37) The measure which was in fact granted by Latvia in favour of Parex banka was identical with the measure approved by the Commission except for the fact that it had a longer maturity. As such, the measure which was in fact granted would also be State aid unless the longer maturity eliminated any advantage to Parex banka. However, subordinated debt with a seven-year maturity would give the borrower a greater advantage since the risk perceived by an investor for any given investment increases as the maturity of the investment is extended. When the subordinated debt with a seven-year maturity was granted, it would have been even less likely for a market economy investor to grant the subordinated debt under those extended terms than it would for it to have done so for five years. For that reason, the longer maturity of the subordinated debt represented an additional advantage for Parex banka compared to the form of the subordinated debt that was approved in the Rescue Decisions and the Parex Final Decision.

(38) The maturity of the subordinated debt was later further extended by an additional 18 months. As the risk perceived by an investor for any given investment increases as the maturity of the investment is extended, a market economy investor would not have granted the subordinated debt under those extended terms in the absence of any countervailing payment fully offsetting the investor's increased risk. For that reason, the longer maturity of the subordinated debt represents an additional advantage for Citadele compared to the form of the subordinated debt that was approved in the Rescue Decisions and the Parex Final Decision.

(39) Latvia justifies granting subordinated loans with a longer maturity than approved by claiming that the Commission had been informed of a possible maturity extension through the restructuring plan and submissions of the Monitoring Trustee.

⁽¹⁾ Recital 49 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ OJ L 83, 27.3.1999, p. 1.

⁽³⁾ Under Article 1 of Regulation (EC) No 659/1999, unlawful aid means new aid put into effect in contravention of Article 108(3) of the Treaty — i.e. without notification to the Commission of aid measures before they are put into effect.

⁽⁴⁾ Recital 40 of the first rescue Decision.

(40) The Commission does not accept that argument. The possible need to extend the maturity of the subordinated loan was only incidentally mentioned, for information, by the Monitoring Trustee in previous monitoring reports (e.g. that of 30 June 2012) as an option under consideration by Latvian authorities. A mention of the possibility that additional aid may be granted by a Member State does not constitute or substitute for a formal notification of aid measures, within the meaning of Article 108(3) of the Treaty.

(41) Latvia also contends that the recital 148 of the Parex Final Decision explicitly provided that the subordinated loans were expected to mature in the period 2015-18, thus envisaging a prospective extension of the subordinated debt.

(42) The Commission does not share that interpretation. Recital 148 of the Parex Final Decision refers to the subordinated loans by legacy shareholders in Parex, and not to the subordinated loans granted by Latvia.

(43) **With regard to the liquidity support granted to Reverta**, it was initially approved as part of the compatible State aid measures approved in the first rescue Decision, in the form of State deposits. At that time, the Commission noted that Parex banka lacked liquid collateral and that Latvia had deposited the funds, taking into account the bank's liquidity needs, when no market investor was willing to provide liquidity in view of the fragile situation of Parex banka ⁽¹⁾.

Following the Parex Final Decision (and the split in a good and a bad bank) the liquidity aid was subsequently transferred to Citadele and Reverta. The former has already repaid in full its share of the liquidity support, whereas the latter had to limit the amounts of liquidity support it received, as set out in recital 21(iii). However, the amount of liquidity support actually granted to Reverta exceeds even the worst case scenario level approved within the Parex Final Decision. That additional liquidity support provides a supplementary advantage for Reverta compared to the aid approved by the Rescue Decisions and Parex Final Decision. None of the other features of the liquidity support apart from its quantity have been altered and so the Commission concludes that the measure constitutes State aid.

(44) None of those three additional measures (the seven-year subordinated loan; the 18-month extension; and the additional liquidity support) had been notified to the Commission. Latvia has therefore not complied with the standstill obligation under Article 108 of the Treaty.

(45) Based on the facts that:

- both the longer initial maturity and the extended maturity of the subordinated debt and the increased liquidity support clearly represent additional advantages compared to the approved aid measures, and therefore are additional aid (as all of the other criteria under Article 107(1) of the Treaty are still in place), and
- the absence of any notification to the Commission for those additional aid measures,

the Commission therefore considers that the measures described in recital 21 represent unlawful aid.

4.2. Compatibility of the aid

4.2.1. *The subordinated loans with extended maturity*

(46) In line with the 2008 Banking Communication ⁽²⁾ which was in force when the subordinated loan was initially granted and when it was subsequently extended, in order for aid to be compatible, it had to comply with several conditions:

- appropriateness (to be well targeted to its objective, e.g. to remedy a serious disturbance in the economy, and take the most appropriate form for that purpose to remedy the disturbance),
- necessity (to be necessary to achieve the objective, and remain at the minimum necessary to do that),
- proportionality (the positive effects of the aid must be properly balanced against the distortions of competition, in order for the distortions to be limited to the minimum necessary to reach the measures' objectives).

(47) The objective of granting a subordinated loan qualifying as Tier 2 capital to Parex banka was to enable it to continue to satisfy the capital adequacy ratio and to ensure that it is sufficiently capitalised so as to better withstand potential losses, in order to avoid a serious disturbance in the Latvian economy.

⁽¹⁾ Recital 41 of the first rescue Decision.

⁽²⁾ Communication on the application of State aid rules to measures taken in relation to financial institutions in the context of the current global financial crisis OJ C 270, 25.10.2008.

(48) In the first rescue Decision, the Commission noted that the subordinated debt for Parex banka was limited to the minimum necessary in scope and time. Among other elements, the limitation to the minimum necessary was based on the commitment of the Latvian authorities to grant subordinated debt with a maximum maturity of five years. In that regard, the Commission noted in that decision that the minimum maturity for the subordinated debt to qualify as Tier 2 capital under Latvian legislation was five years. The aid measure was therefore qualified as compatible.

(49) The second and third rescue Decisions, the Parex Final Decision and the Amendment Decision did not alter the assessment of the first rescue Decision in that respect, concerning the limitation to the minimum necessary.

(50) The Commission notes that Latvia has not brought forward arguments to demonstrate the compatibility of the aid stemming from the extended maturity of the subordinated loans.

(51) Therefore, based on the information available to Commission at this time, the un-notified aid measure concerning the subordinated debt issued with a maturity of seven years instead of five years as initially approved cannot be qualified as compatible, considering that: a) the existing assessment is that a five-year maturity of the subordinated debt was what ensured limitation to the minimum necessary and b) no new arguments have been presented for justification of compatibility.

(52) Equally, based on the information available to Commission at this time, the un-notified aid measure concerning the additional prolongation of the subordinated debt maturity by 18 months cannot be qualified as compatible, considering that: a) the existing assessment is that a five-year maturity of the subordinated debt was what ensures limitation to the minimum necessary and b) no new arguments have been presented for justification of compatibility.

(53) The Commission invites Latvia and any interested parties to present it with additional elements relevant to whether the seven-year duration of the subordinated loan and its subsequent extension by 18 months constitutes aid which was limited to the minimum necessary.

4.2.2. *The liquidity support measure*

(54) The assessment of the restructuring plan in the Parex Final Decision was based on assumptions presented at that time regarding the expected inflows of liquidity into Reverta which would allow it to start repaying the liquidity support granted in the form of State deposits, up to a certain level⁽¹⁾.

(55) The amounts expected to remain unpaid, as described in the Parex Final Decision, ranged from LVL [...] million (the base case scenario) to LVL [...] million (the worst case scenario). As explained in recital 21, the actual amounts from which Reverta has benefited have constantly exceeded those laid out in the Parex Final Decision.

(56) The Commission notes that Latvia has not brought forward arguments to demonstrate the compatibility of the aid stemming from the additional liquidity support.

(57) In view of this, and considering also the fact that the revised restructuring plan presented by Latvia includes numerous other adjustments compared to the plan approved through the Parex Final Decision, the Commission is not in the position at this time to qualify the additional liquidity support as compatible with the internal market. A more in-depth assessment of the impact the revised levels of liquidity support will have to be carried out, taking into account the revised restructuring plan in its entirety.

4.3. **The breach of the commitment to divest the Wealth Management Business**

(58) Pursuant to Article 16 of Regulation (EC) No 659/1999 the Commission may open a formal investigation procedure if aid is misused, i.e. if the beneficiary used aid in contravention of a decision taken pursuant to Article 7(3) of that Regulation.

(59) In the Parex Final Decision⁽²⁾ Latvia committed that Citadele would divest the Wealth Management Business by certain deadlines.

(60) Latvia confirmed that the Wealth Management Business has not been divested within the agreed deadlines. This constitutes a breach of the terms of the Parex Final Decision and hence a misuse of the aid granted. The Commission invites Latvia and interested parties to comment on that conclusion and to present any elements which would allow the Commission to consider whether aid obtained by Citadele could be considered compatible with the internal market if the Wealth Management Business were not to be divested separately from Citadele.

⁽¹⁾ Recital 55 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ See recital 73 of the Parex Final Decision.

5. CONCLUSION

The Commission concludes, in regard to the unlawful aid described in recital 21, that doubts are raised as to the compatibility with the internal market based on the information available at this time. The Commission therefore has decided to open a formal investigation procedure pursuant to Articles 13(1) and 4(4) of Regulation (EC) No 659/1999.

Moreover, the Commission concludes that the breach of commitment described in recital 23 constitutes misuse of aid. The Commission therefore has decided to open a formal investigation procedure also for misuse of aid pursuant to Article 16 of Regulation (EC) No 659/1999.

In the light of the foregoing considerations, the Commission, acting under the procedure laid down in Article 108(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union, requests Latvia to submit its comments and to provide all such information as may help to assess the measures (in particular the compatibility of the un-notified aid), within ten working days of the date of receipt of this letter. It requests your authorities to forward a copy of this letter to the potential recipient of the aid immediately.

The Commission would draw your attention to Article 14 of Regulation (EC) No 659/1999, which provides that all unlawful aid may be recovered from the recipient.

The Commission warns Latvia that it will inform interested parties by publishing this letter and a meaningful summary of it in the *Official Journal of the European Union*. It will also inform interested parties in the EFTA countries which are signatories to the EEA Agreement, by publication of a notice in the EEA Supplement to the *Official Journal of the European Union* and will inform the EFTA Surveillance Authority by sending a copy of this letter. All such interested parties will be invited to submit their comments within ten working days of the date of such publication.'

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU